

## **ROLUL PREGĂTIRII PROFESIONALE A CADRELOR SUBDIVIZIUNILOR MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE ÎN PREVENIREA CRIMINALITĂȚII VIOLENTE**

**Ion ROTARU,**

*doctorand, asistent-universitar  
al Catedrei „Drept penal și criminologie”  
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI*

### **Rezumat**

*Criminalitatea violentă reprezintă una dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă întreaga societate. Unica soluție reală și eficientă de a lupta cu aceasta o reprezintă prevenirea. Astfel, autorul, în lucrarea sa, se expune asupra importanței pregătirii profesionale a cadrelor subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, care sunt acei subiecți de bază, care se ocupă nemijlocit cu combaterea și prevenirea tuturor tipurilor de criminalitate, inclusiv a celei violente.*

*Cuvinte-cheie: criminalitate, violență, prevenire, pregătire profesională, subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne.*

### **Summary**

*Violent crime is one of the most serious problems facing society. The only real and effective solution to fight it is to prevent it. Thus, in this article, the author expresses the importance of professional training of the staff of the subdivisions of the Ministry of Internal Affairs, which are the basic subjects, which are directly involved in combating and preventing all types of crime, including the violent ones.*

*Keywords: crime, violence, prevention, training, subdivisions of the Ministry of Internal Affairs.*

**Introducere.** Există fenomene antisociale care prin natura lor creează un climat moral psihologic foarte negativ pentru societate în ansamblu, el nu se limitează doar la unele categorii restrânse. De aceea autorul este de părerea că este foarte important ca organele abilitate cu dreptul de a combate acest fenomen ar fi bine, sau chiar trebuie să fie instruite la cel mai mare nivel, ca acestea să aibă capacitatea de a anticipa mișcările viitoare ale presupușilor infractori.

Din cauza caracterului său agresiv, criminalitatea violentă reprezintă una dintre cele mai grave forme ale criminalității. Aceasta se caracterizează printr-o deosebită cruzime, badjocură, sadism etc. De asemenea, criminalității violente îi mai sunt caracteristici și diverși indici morali și sociali ai

societății de azi.

În momentul în care ne referim la criminalitatea violentă, înțelegem totalitatea unui tip de infracțiuni, la săvârșirea cărora un element obligatoriu îl reprezintă violența.

Analizând mai multe surse, putem observa că principalele elemente pe care le putem găsi în majoritatea noțiunilor de „criminalitate violentă” reprezintă prezența violenței fizice și a violenței psihice. Astfel, în manualul său de criminologie, Долгова А.И. definește violența fizică drept acele „acțiuni asociate cu privarea de viață a unei persoane, dăunând stării sale fizice, somatice”; iar violența psihică – „acțiuni care duc direct la traume: amenințări, insulte, calomnie, șantaj, discreditare, coerciție și constrângere, obstrucție, restricționarea libertății voinței unei persoane” [1, p. 561-562].

Referitor la faptul că violența reprezintă un element de bază al criminalității violente, este specificat și în lucrările multor autori ca: Долгова А.И., care menționează că criminalitatea violentă „este o combinație a crimelor care se caracterizează prin folosirea violenței penale” [1, p. 560]; Малков В.Д. definește criminalitatea violentă ca o totalitate de infracțiuni, comise cu folosirea forței fizice sau cu amenințarea folosirii acesteia, având scopul principal imediat de a priva o persoană de viață sau de a-i dăuna sănătății, libertății fizice, integrității corporale (inclusiv sexuale) împotriva voinței sale, precum și a altor persoane, care au săvârșit crime o anumită perioadă pe un anumit teritoriu [2, p. 232]; și Побегайло Э.Ф., care opinează, de asemenea, că criminalitatea violentă reprezintă „o formă de patologie socială cu un grad ridicat de pericol public, exprimată prin reproducerea constantă și relativ masivă a unor acte de violență fizică și psihică, interzise de legea penală, împotriva unei persoane” [3, p. 72].

Criminalitatea violentă rămâne și astăzi o întrebare primordială, ridicându-se în ultimul secol la rang global [4, p. 54]. Autorul Шнайдер Г., în lucrarea sa, subliniază că criminalitatea se dezvoltă pe ciclu în formă de valuri: ea crește, scade, apoi iar crește pe o perioadă de la 50 la 100 de ani [5, p. 154].

**Materiale și metode aplicate.** În procesul studiului dat au fost utilizate următoarele metode de cercetare științifică: analiza istorică – prin prisma acestei metode s-a relevat importanța descoperirii și prevenirii acestor forme de criminalitate, analiza sistemică, analiza logică, analiza comparativă, generalizarea și sinteza.

Materialele utilizate sunt: actele legislative și normative internaționale și naționale în domeniu ale Republicii Moldova, doctrina și alte materiale relevante.

**Rezultate obținute și discuții.** În literatura de specialitate doctrinarii autohtoni s-au expus destul de modest, laconic la subiectul supus cercetării,

dat fiind faptul că lipsesc pârghii concrete de a elimina formele criminalității violente, sau ele sunt prezente dar au nevoie de un anumit imbold și o mică structurare pentru a fi mai eficiente.

La momentul actual factorii generatori ce determină nivelul criminalității și structura ei sunt: modul de viață al populației, progresul social-politic, structura economică și socială a societății, ierarhia valorilor morale, legislația penală și aplicarea ei și multe altele.

Cel mai eficient mijloc de a lupta și de a învinge fenomenul de criminalitate violentă îl reprezintă prevenirea acesteia. Cu toții înțelegem perfect că este cu mult mai ușor să previi o faptă violentă decât să pedepsești în anumite moduri această faptă și să suporti toate urmările care survin.

„Deși prevenirea criminalității este considerată drept obiectivul principal al politicii penale, totuși ea rămâne insuficient definită din punct de vedere teoretic” [6, p. 104]. Autorul Долгова А.И., în lucrarea sa, de asemenea, definește prevenirea criminalității ca „impactul intenționat al statului, societății, persoanelor fizice și juridice asupra proceselor de determinare și cauzalitate a criminalității, pentru a preveni implicarea unor noi persoane în infracțiuni, comiterea de noi acte criminale și extinderea criminalizării relațiilor sociale” [1, p. 435].

O categorie esențială a prevenirii criminalității violente o reprezintă organele de drept din care fac parte și subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne. Acestea „exercită un volum imens de activități referitoare la prevenirea special-criminologică a criminalității. Rolul lor specific în acest domeniu este determinat de diversitatea competenței pe care o au, de spectrul larg al împuternicirilor care le permit realizarea măsurilor operativ-investigative, procesual-penale, administrative și de altă natură în procesul prevenirii infracțiunilor, precum și de existența în structura lor a diferitor servicii și subdiviziuni, inclusiv cele specializate în domeniul profilaxiei criminologice” [6, p. 110].

Un rol aparte și foarte esențial în combaterea criminalității violente de către subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne îl joacă pregătirea profesională a cadrelor didactice.

Astfel, se poate de spus că pregătirea profesională a cadrelor subdiviziunii Ministerului Afacerilor Interne are loc în două etape. Prima etapă se referă la pregătirea profesională inițială a cadrelor, iar a doua – la pregătirea profesională de perfecționare a acestora.

În momentul în care vorbim despre pregătirea profesională inițială a cadrelor subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, ne referim la acea pregătire care este oferită la prima etapă a formării unor noi forțe din diverse structuri, care, pe lângă obligațiunile de bază ce le posedă, mai au și obligația de a preveni, într-un anumit mod, criminalitatea; mai cu seamă – cea violentă. Aceasta se datorează faptului că angajații noi trebuie să dețină un

anumit diapazon de cunoștințe și o pregătire moral-psihologică, pentru a face față cerințelor impuse de societate. Totodată, acestora li se explică influența criminalității asupra societății, li se explică factorii de bază care duc la apariția acestora, din ce cauză aceasta este periculoasă pentru societate și care sunt urmările care pot surveni din cauza acesteia.

Considerăm că angajaților Ministerului Afacerilor Interne li se aduce la cunoștință de ce se acordă o atenție sporită anume criminalității violente și din ce cauză este necesar în mod obligatoriu de a o preveni. Lipsa unei astfel de pregătiri va duce la stoparea sau încetarea unei munci productive sau, mai bine zis, va împiedica buna funcționare a întregului sistem polițienesc.

Funcțiile de bază din cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, care se ocupă nemijlocit și cu prevenirea criminalității violente și care necesită de a fi pregătite într-un mod profesionist, sunt: ofițerii de investigație, ofițerii de sector, ofițerii de patrulare și ofițerii de urmărire penală.

Astfel, ofițerii de sector sunt pregătiți de a preveni și curma încălcările de legi, determină acele circumstanțe ce favorizează comiterea lor și iau măsuri pentru a le înlătura. Aceștia sunt printre primii informați de cetățeni despre diverse conflicte casnice, despre diverse încălcări de orice natură, despre cetățenii care ar putea deveni potențiali criminali violenți, fiindcă duc un mod de viață anormal din cauza alcoolului, drogurilor, sărăciei etc. Aceștia, de asemenea, trebuie să atragă o atenție sporită și persoanelor care dețin armă în mod legal în domiciliile lor și a celor care și-au ispășit deja pedeapsa pentru o anumită faptă infracțională, pentru a nu permite ca ultimii să comită o oarecare recidivă mult mai gravă.

Ofițerii de patrulare, de asemenea, au o importanță deosebit de mare în prevenirea criminalității violente prin intermediul asigurării ordinii publice în străzi și diverse locuri publice. Îndeplinindu-și obligațiunile de bază pe care le au, aceștia verifică locurile unde este posibil de a se săvârși diverse tipuri de crime, depistează concentrările de persoane ce au un comportament agresiv, descoperă factorii ce ar putea duce la săvârșirea crimelor, după care anunță și celelalte servicii, pentru a acorda o atenție sporită neregulilor depistate.

O importanță aparte o au ofițerii de investigație, care sunt pregătiți de a contracara criminalitatea și de a preîntâmpina infracțiunile ce se află la etapa de pregătire sau tentativă. De asemenea, aceștia mai sunt pregătiți de a preveni criminalitatea prin intermediul depistării și înlăturării cauzelor ce favorizează apariția acesteia.

Pe lângă cele menționate anterior, se poate de spus că într-o societate care luptă cu criminalitatea violentă, o importanță majoră o au și relațiile dintre polițiști și cetățeni. Anume ofițerii de sector, ofițerii de investigație și ofițerii de patrulare sunt acele persoane care se află într-o permanentă tangență cu societatea. Practic, se poate de spus că anume aceștia sunt cei care se află, la

orișice pas, în vizorul cetățenilor. Ei sunt cei cărora li se atrage atenția, de către cetățeni, asupra persoanelor suspecte, care duc un mod de viață anormal, unde se află, de cele mai dese ori, grupurile de persoane cu un comportament ilicit, în ce locuri de cele mai dese ori se pot comite diverse crime grave; și totodată, anume ei sunt cei care efectuează diverse raiduri în scopul verificării și profilaxiei locurilor respective.

La fel, în planul preîntâmpinării crimelor violente, categoriile date de angajați al Ministerului Afacerilor Interne sunt învățați că este foarte importantă și profilaxia victimologică. Ea urmează să se bazeze pe depistarea pătimășilor potențiali și înlăturarea comportamentului lor nechibzuit, riscant, ușuratic, desfrânat sau provocator. Aceasta se înfăptuiește prin intermediul ședințelor cu locatarii curților și informarea cetățenilor prin intermediul broșurilor și panourilor informative.

Ofițerii de urmărire penală, prin intermediul efectuării urmăririi penale, trebuie să fie pregătiți de a sesiza corect, care sunt cauzele și condițiile care au stat la baza, sau care au favorizat săvârșirea tuturor genurilor de infracțiuni; mai cu seamă a celor ce constituie o violență mai sporită. De asemenea, aceștia sunt pregătiți pentru a acumula toate probele necesare, după care transmit cauzele penale procurorilor, cu diverse propuneri legale de sancționarea faptelor ilicite. Astfel, datorită acestui fapt și a pedepselor date făptuitorilor faptelor criminale, se împiedică apariția recidivei criminale.

Totodată, în cadrul pregătirii profesionale, toți angajații subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, sunt dotați cu cunoștințe din domeniul psihologiei. Aceasta îi ajută pe angajați să pătrundă în gândirea infractorului, să găsească un numitor comun cu acesta, pentru a putea ulterior să finalizeze urmărirea penală cu brio.

Pe lângă cele menționate anterior, datorită schimbărilor ce survin în societatea noastră, criminalitatea violentă se află într-o permanentă schimbare. Fapte infracționale din această categorie devin mult mai sofisticate, gândite și greu de demonstrat. Din această cauză, pentru a putea lupta și preveni pe viitor apariția unor astfel de crime, este nevoie de o continuă pregătire, și anume – perfecționarea cadrelor subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne.

Este necesar ca în cadrul orelor de pregătire profesională, ce are și trebuie să aibă loc, în mod obligatoriu, în fiecare subdiviziune a Ministerului Afacerilor Interne, tuturor funcționarilor să le fie aduse la cunoștință care sunt cauzele ce stau la baza formării criminalului violent; care din aceste cauze existau de mai mult timp și care din ele au apărut mai recent; ce strategii de luptă și măsuri de prevenire a criminalității violente nu mai sunt utile; și multe altele. La fel, trebuie să li se prezinte noi tactici și strategii eficiente de luptă cu criminalitatea violentă, care să se dezvolte concomitent, sau chiar mai rapid ca modalitățile de comitere a crimei violente.

**Concluzie.** În baza celor expuse pe parcursul cercetării, autorul este de părere că pregătirea profesională a cadrelor subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne este o premisă esențială în dezvoltarea angajaților.

Combinând aceasta cu practica pe care o dețin, munca depusă de ei devine mult mai eficientă, mult mai rezultativă, iar concomitent cu aceasta va crește și imaginea poliției față de societate.

Din ce cauză s-a acordat o atenție aparte rolului pregătirii date în prevenirea criminalității violente? Din cauza că totalitatea infracțiunilor ce fac parte din categoria criminalității violente sunt cele mai periculoase pentru societate și lezează în cel mai dur mod relațiile și valorile sociale din jurul nostru. Anume, dacă angajații subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne vor fi capabili să lupte cu ușurință cu acest tip de criminalitate (dar cea mai ușoară luptă, după cum am menționat, reprezintă prevenirea), celelalte tipuri de criminalități vor deveni doar mici obstacole pentru restabilirea și menținerea liniștii sociale.

#### ***Referințe bibliografice***

1. Долгова А.И., Криминология, Учебник для вузов, 3-е издание, переработанное и дополненное, Москва, 2005.
2. Малков В.Д., Криминология, Учебник для вузов, Москва, ЮСТИЦИН-ФОРМ, 2006.
3. Побегайло Э.Ф., Насильственная преступность: современные тенденции, перспективы борьбы // Советское государство и право. 1988. № 9.
4. Gladchi Gh., Criminologia Generală // Manual pentru Facultățile de Drept // Museum, 2001.
5. Шнайдер Г., Криминология, Москва, 1994.
6. Larii Iurie. Criminologie. Chișinău, 2004.